

KRÓTKOPOWĚŚĆE

Warnuja před horcotu

Lipsk. W Sakskej, Saksko-Anhaltskej a Durinskej ćopłota dale přiběra. „Módre njebo, lědma wětrik a wjele slónca“ Lipsčanska wjedrarnja džensa připowědzi. Mjeztym oficialnje před horcotu warnuja. Přichodne dny budže hišće horcyšo. Hač so termometer 40 stopnjam přibliži, njeje wěste. Strach lěsnych wohenjow pak na kóždy pad dramatisce přiběra.

Hač na Łužiske hory hladac

Cvikov. Na skłoninje Zeleneje hory pola Cvikova w sewjerneje Českej su nowy wuhladny dypek z mjenom „Šwycárna“ natwarili. Wottam skiči so jónkrótny wuhlad na Ještěd a samo na hród Bezděz. Ze „Schilleroweho wuhladnišća“ na druhim boku hory widziš pasmo českich Łužiskich horow. Za zajimcow z Hornjeje Łužicy móhli tole pokiw za wulět być.

Žadaja sej tohorunja wyše mzdy

Poznań. Lěta trajacy bój sobudźělačerjow internetneho wikowarja Amazon wo wyše mzdy je pólskich kolegow pohnuł, sej tohorunja wyše mzdy žadać. Tole zdźěla zamołwite džěłarnistwo w zapadopólskim Poznaniu. Pólscy sobudźělačerjo Amazona žadaja sej znajmjeńša štyri eura wjace na hodžinu. Tuchwilu zaslužeja tam runje polojcu toho.

Wubranki trenowali

Radwor/Ralbicy. Serbske dorostowe koparske wubranki su so wčera w Radworju a Ralbicach na turněry kónc tydźenja kaž w Kubšicach a Bukecach přitohowali. W Radworju trenowaše wubranka młodžiny E pod nawodom Franka Šnajdra. W Ralbicach zwučowašej młodžina D z Marianom Čurcom a Tomašom Bjejšom a młodžina C z Křesćanom Bejmakom a Fabianom Pöpelom.

Přeni raz zhromadnje

Budyšin. Šulerki a šulerjo 5. do 9. lětnika Serbskeho gymnazija a Serbskeje wyšejše šule Budyšin budu přichodnu pónđzelu přeni raz zhromadnje na arealu Serbskeho šulskeho a zetkawanskeho centruma mocy měrić. We wobłuku zhromadneho sportoweho swjedženja chcedza powjaz čahać kaž tež hokej, kopanču a ludowy bul hrać.

w nocy: 17 do 18 °C ☾
rano: 21 do 27 °C ☀
připóldnju: 28 do 31 °C ☀
wječor: 21 do 26 °C ☀

Profije a lajkojo – džiwadźelnicy a wjesnjenjo –, žorty krala Awgusta Sylneho kaž tež serbska ludowa kultura Wojerowskich kónčin, a to wšo zwjazane a w přirodnej atmosferje Čornochołmčanskeho mlyna předstajene. Na wčerawšej předpremjerje kručha „Krabat – pjeršćen kantorki“ je koncept Krabatowych swjedźenskich hrow zaso raz přeswědčil. Foće: SN/Maćij Bulank

Koncept dale přeswědča

Krabatowe swjedźenske hry 2015 w Čornym Chołmcy zahajene

Čorny Chołmc (SN/CoR). Na publikum wčerawšej předpremjerje Krabatowych swjedźenskich hrow na terenje Čornochołmčanskeho Krabatoweho mlyna čakaše wosebity wjeršk. Na kóncu dohromady tři hodžiny trajaceje inscenacije „Krabat – pjeršćen kantorki“ zanese Michaela Melcerowa spěw „Lebenslang unsterblich“, jednu stučku tež serbsce. Je to titulna pěseň cejdejki k lětušemu festiwalej. Jako spěwarka kralej Awgustej Sylnemu powěda, zo z Róžanta pochadza, je wulke wyskanje z jednoho blida slyšeć – haj, Serbja tu su.

Z wjacore mjeńšiny trajacym aplawom džakowachu so přihladowarjo za poradženy džiwadłowy wječor we wulkotnej atmosferje Krabatoweho mlyna. Wupruwowany koncept minjenych třoch lět tež tónraz přeswědča, małe dramaturgiske slabosće lětušeho kručha (tekst a inscenacija wot Andreasa Hüttnera) na wuspěchu ničo njezměnja. Dialektika

mjez profesionalnym produkciskim teamom wokoło Alexandera a Petera Siebecki na jednym boku a towarstwom Krabatowy mlyn z mnohimi lajskimi sobuskutkowacymi na tamnym spožča Čornochołmčanskim swjedźenskim hram přeco zaso wosebity flair. Tak wuměnja so dialog mjez kralom Awgustom Sylnym (Steffen Urban) a wyškom Šadowicom (Joachim Kaps) ze stawizničku, w kotrejž serbske naložki, spěwy a drasta wažnu rólu hraja. We wěčnym boju mjez Krabatom a Čornym mlynkom koncentruja so tónraz bóle na epizodu powěšće, hdžež Krabat swogeho přecela zatřěli. Nimo žnjow předstajichu tuž žarowanski čah we wotpowědnej Wojerowskej drasće. Scinohra wo wuswobodženju sakskeho krala je hišće dalši akcent sadžiła. Zapřahi, konje a korejty su publikum runje tak zawjeselili kaž – rady tež friwolne – žorty. Tak nětko wěmy, zo rěka zasadźenske komando GSG 9 „Gesamt-Sorbische-Gompanie“.

„Krabatowy festiwal je wulkotnje činjeny. Ideja je wunošna, tež na dobro kónčiny, a atmosfera je krasna. Je to rjana konkurenca Budyskemu lětnjemu džiwadłu“, mjenješe Ulf Uebelmann z Wjelečina.

Bě-li na Krabatowym festiwale w lěće 2013 městno za 4 000 wopytowarjow, su ličbu lóni na 6 000 rozšěrili. Lětsa je jich z 8 600 městnami hišće raz polojca wjace – a hladajo na naprašowanje tola přemało.

Dalše třinaće razow chcedza hač do 19. julija stawiznu wo pjeršćenju kantorki předstajić. 11. julija, hdyž budže sakski ministerski prezident a patron Krabatowych swjedźenskich hrow Stanisław Tilič (CDU) z hosćom, chce tež Michaela Melcerowa zaso spěwac. Štóz chce sej klětu jedne z wulce požadanych městnow zawěšćić, njeh sej hižo nětko budžak staji: Předpředaři za po najnowšich informacijach jeno džesać planowanych předstajenjow započnje so 1. septembra.

ROZMOŁWA

Serbščina sylnje zastupjena

W Choćebuzu wotměje so sobotu, 4. julija, Łužiski ewangelski cyrkwinski džěń. Kotrym temam so tam wěnuja a za serbskim podžěłom je so Janek Wowčer superintendentki Choćebuskeho cyrkwiskeho wokrjesa Ulriki Menzel prašał.

Što sće sej za cyrkwinski džěń předewzali?

■ **U. Menzel:** Zahajimy jón z Božej službu w měsčanskej hali. Chcemy mjenujcy won z cyrkwjow, zo bychmy ludžom naše poselstwo posrědkowali. Rummy, kotrež móžemy jako cyrkej tworjeć, slušaja dosrjedź města. Dale planujemy tójšto forumow k aktualnym a palacym temam, na kotrež su šwitycy zajimcy witani. Přitohowane su tež koncerty, temowe džěłarnički a mjeńše diskusijne koła. Sym hižo wćipna, kotre myslički za přichod Łužicy takle zrodžimy.

Kak hódnoćić, zo wotměwa so cyrkwinski džěń lětsa w Choćebuzu?

■ **U. Menzel:** Wjeselu so, dokelž leži město runje srjedza mjez Berlinom a Zhórjelcom. Mě wosobinsce je wažne, a w tej naležnosći sym hižo dlěje po puću, zo Serbja z Hornjeje a Delnjeje Łužicy tule zhromadnje na so skedźbnjeja. A runje za to je Choćebuz jara dobra městnosć.

Maće tež serbski podžěł na dnju?

■ **U. Menzel:** Slepjanska fararka Jadwiga Malinkowa cyrkwinski džěń na kemšach sobu serbsce wotewrje. Chór Łužyca budže připóldnju w Serbskej cyrkwi koncertować, do toho swjećta tam serbsku namšu. Poskićimy tež rěčny kurs serbsčiny, a Domowina změje w rozmołwnych kołach swojske blido. Přeni raz pokazamy w Němskej cyrkwi serbske agendy, cyrkwinske knihi, z našeho archiwa. Tež při wabjenju za cyrkwinski džěń hraje serbsčina wulku rólu. Tak je internetna strona trojorčnje wuhotowana – něm-sce, pólsce a delnjoserbsce.

Chětro aktualna je wuwice nastupajo brunice we Łužicy. Budže to tema?

■ **U. Menzel:** Haj. Zo budže situacija tajka napjata, z tym njejsmy ličili. Měnuju tuž, zo wotměwa so cyrkwinski džěń w prawym času. Při telko njejasnosćach je čim wažnišo, zo šwitycy wobdźěleni za jednym blidom rozumnje ze sobu rěča. Na to wšitkich wutrobneje přeprosam.

Předstajaja nowosće w zběrce

Wurjadnu wustajeńcu wotewru njedzělu w Budyskim Serbskim muzeju. Jeje titl „Wuzwolene. Nowonakupjene twórby tworjaceho wuměłstwa“ ma wopytowarje wuwědomić, zo je so zběrka Serbskeho muzeja rozšěrila.

Budyšin (SN/at). Nawodnica Serbskeho muzeja Christina Boguszowa zdychnje. Minjenu njedzělu hišće bě přehladka Karla Vouka widjeć, džensa hižo prezentuje so na samsnym městnje nimale dospólnje natwarjena nowa wustajeńca. Boguszowa je jeje kuratorka, wšako jej jara na wutrobje leži, zo zajimowany publikum zhoni, wo čo je so zběrka tworjaceho wuměłstwa minjene pjec lět rozšěrila.

185 twórbow – wot woliwojewe mólyb hač k ilustraciji – budže wustajene, 25 wumělcow zastupjene. Nakup načasneho kaž tež historiskeho wuměłstwa wšelakorych generacijow rozraduje so do dweju wobłukow. „Loni smy tworby šěsć wumělcow kupili. To zmóžnja zwjazkowy program Inwesticije za narodne kulturne zarjadnišća we wuchodnej Němskej 2014“, Christina Boguszowa rozložuje. Nimo srědkow Zwjazka su Založba

za serbski lud, Wuchodoněmska založba lutowarnjow a Budyska wokrjesna lutowarnja projekt spěchowali. Tamny wobłuk su nakupje z minjenych pjec lět, při čimž wjeseli so kuratorka wosebje nad podpěru Sakskeho krajneho centruma za muzejownistwo w Statnych wumělskich zběrkach Drježdžany.

Nowu přehladku w Serbskim muzeju wotewru njedzělu, 5. julija, w 15 hodž.

Sobudźělačer Serbskeho muzeja Jan Bart nowu wustajeńcu sobu natwarja.

Problemy zastaranja z wodu nimale rozrisali

Slepo (AK/SN). Přirodoškitnu kónčinu Stare Slepjanske haty zachować wostanje energijowemu koncernej Vattenfall dale wažny nadawk. „Tale krajina ma so dale z wodu dobreje kvality zastarać, smy za to zamołwići“, podšmórny Christian Graetz z wotrjada geohydrologija a wodowe gospodarstwo koncerne wčera wječor na wobydlersej zhromadźiznje w Slepom. Freibergska firma GUB bě wot lěta 2006 wokoło Slepoho a Trjebina wažne klimowe a wodowe informacije hromadžiła a je nětko wuslědki lěta

2013/2014 předstajita. „Loňša nazyma bě w Němskej druha najsušiša wot lěta 1881. Suche wjedro traješe dale hač do lětušej meje“, rozjasni dr. Christian Konrad z firmy GUB. Suchoty a postupowaceho hórnistwa dla je dnowna woda wokoło Rownoho wo dwaj metraj spadnyła. „Wot lěta 2013 wobkedźbujemy spad dnownej wody wjedra dla“, wón rjekny. W Slepjanskim wjesnym haće je staw wody porno lětu 2011 wo 24 centimetrow woteběrał.

Zastaranja stareje Slepjanskeje hatneje

kónčiny z wodu w měsacach bjez zmjerzkow je wot lěta 2012 zaručene. Klětu planuja cyły rjad dalšich naprawow. Tak mjenowane wodowód Struga budže podlěšeny, zo by Trjebin z trěbnej wodu zastarany był.

W Trjebinjewuchod ma naprawa za rjedženje jamoweje wody kónc lěta džělać započec. Za staru Slepjansku kónčinu zdźělaja koncept, kak wodu zaračić. Wón ma dołhodobne zastaranja z wodu zaračić a ma so z přirodoškitom, lěsništwom a gmejnju wothłosować.

Wobzamknjenja dodžeržeć

Budyšin (SN/JK). Přirada za koncept wuwice gmejnow Trjebin, Slepjo a Džěwin pod wliwom bruniceho hórnistwa je so na swojim wutornym zeńdženju w Trjebinj pod nawodom krajneho rady Bernda Langi (CDU) zaběrała z aktualnej předewzaćelskej politiku koncerne Vattenfall a jeje wuskutkami na Łužiske brunice stejnišća, na gmejny a potrjechenych wobydlerjow. Přirada zwěšći winowatosć energijoweho koncerne, starosće a přeca wobydlerjow chutnje brać a naprawy k běžnemu wobnowjenju techniskeje, wobchadneje a socialneje infrastruktury dale wjesć. Čłonojo přirady njeruzajnje wažne komunikacije Vattenfalla napřečo wobydlerjam w zwisku z Wochožanskej jamu. Zdobom kritizowaše přirada energijowu politiku zwjazkoweho knježerstwa, kotrež so jasnje k přichodnej brunicy njewupraja. Najebać to a zakóncene planowane přihoty pak chce dale ze zastupjerjemi koncerne jednać. Wšitke lěta 2008 dorěčane rjadowanja a wobzamknjenja maja so na kóždy pad dodžeržeć a dale wjesć.